

Succes met mijn Fuchsia's
Hoe doe ik dat?
— door Henk Niesten

Anna Marie

Succes met mijn fuchsia's! Hoe doe ik dat?

Met deze titel startte ik in 2018 in “de Gieter”, het verenigingsblad van Regio 11 van de Nederlandse Kring van Fuchsiavrienden een vervolgserie waarin ik elke keer kort één of meerdere tips gaf over het houden van fuchsia's.

In dit boekje heb ik voor onze leden alle delen van deze vervolgserie samengevoegd. Ik hoop dat dit boekje bijdraagt aan het plezier in en van onze hobby: het houden van fuchsia's.

Met vriendelijke groet,
Henk Niesten

Foto's: Henk Niesten

Inhoud

- 1: Het toppen van je fuchsia's
  - 2: Tweede bloei en afharderen om te overwinteren
  - 3: Overwinteren van je fuchsia's
  - 4: Stekken van je fuchsia's
  - 5: Toppen, verpotten en vormen van je fuchsia's
  - 6: Hoe maak je een kroonboom?
  - 7: Het bemesten van je fuchsia's
  - 8: Winterharde fuchsia's
  - 9: Potgrond voor fuchsia's
- Bijlage: Jaaroverzicht

1.Het toppen van uw fuchsia's.

Wat is toppen? Door een plant te toppen kun je de plant vormen en krijgt de plant meer groeipunten waardoor de plant meer bloemen gaat krijgen.

Hoe doe je dat? Je hebt een plant of stek gekocht, liefst met enkele zijtakken. Als je naar de plant kijkt zie je op de zijtakken enkele bladparen. Boven het bovenste bladpaar zie je een steeltje met de aanzet voor een nieuw bladpaar. Dit steeltje knip je af op een paar millimeter boven het bladpaar. Dit doe je met alle zijtakken. Het effect van dit toppen is, dat de plant of stek in de bladoksels, waar je de top hebt weggeknipt, nieuwe takken gaat maken. Daardoor verdubbelt het aantal takken. Je kunt dit ook nog

eens herhalen waardoor de plant veel meer takken gaat krijgen en daardoor rijker gaat bloeien.

Resultaat: een mooier gevormde plant met veel meer bloemen. Wat is er nog meer mogelijk? Door te toppen kan ook het tijdstip van het begin van de bloei worden bepaald. Ongeveer zes weken

na de laatste keer toppen gaat de plant bloeien. Hierdoor kun je b.v. zelf regelen dat de planten beginnen met bloeien als je terugkomt van vakantie.

Moet dit echt? Nee het moet niet, maar wil je mooie planten met veel bloemen dan is het aan te raden ze een of meerdere keren te toppen. Veel succes.

2. Tweede bloei en afharden om te overwinteren *(tips om meer te genieten van je fuchsia's)*

Wat is een 2^e bloei? Een groot deel van onze fuchsia's bloeit heel uitbundig en raakt dan door de bloemen heen. Daarna heb je een plant met blad zonder bloemen. Als ze dan weer gaan bloeien heb je te maken met een 2^e bloei.

Wat kan je tegen het stoppen met bloeien doen? Vaak is dit te voorkomen door wekelijks wat mest te geven, een aantal planten bloeit dan gewoon door. Echter er zijn soorten die niet doorbloeien. Deze planten kunnen vaak een 2^e bloei hebben.

Hoe doe je dat? Als de plant niet meer bloeit kan je hem meteen weer een beetje in model brengen. Dus snoei hem wat terug en breng hem weer in een goed model. Geef hem daarna wat extra mest (20-20-20) en je zal zien dat hij weer knopjes krijgt en voor de 2^e keer gaat bloeien. Soms nog mooier dan de 1^e keer.

Afharden om te overwinteren....

Wat is afharden? Om je planten succesvol te kunnen snoeien om te overwinteren is het handig als je planten “verhout” te zijn. Oudere planten zijn dit al maar jonge planten zijn vaak nog vrij “groen” en die moet je daarbij helpen.

Wat moet je daarvoor doen? Er is een meststof die zorgt dat de plant afhardt, dus verhout. Dat is de meststof 9-15-36. Aan het eind van de zomer, dus eind augustus of begin september deze meststof één of tweemaal (met een week tussenruimte) aan de te verhouten planten geven. De meststof is in onze winkel te verkrijgen. Je zal zien dat je planten beter verhouten.

3. Overwinteren van je fuchsia's

Er zijn collega liefhebbers die in het najaar alle fuchsia's weggoeien en in het voorjaar nieuwe stekken kopen om weer een zomer te genieten van hun mooie planten. Niets mis mee natuurlijk.

Maar velen van ons hebben er moeite mee om afscheid te nemen van hun bestaande collectie. Gelukkig zijn er verschillende manieren om je planten te laten overwinteren. We hebben het natuurlijk over fuchsia's in een pot.

Voor het "winterklaar" maken van de fuchsia's zijn de volgende mogelijkheden:

1^e methode: Zet de planten in een onverwarmd vertrek, b.v. een slaapkamer, de zolder of de schuur. Let er wel op dat dit vertrek vorstvrij is. Is dat niet het geval zet er dan een kacheltje in en laat dit kacheltje bij 4 of 5 graden boven nul aanslaan. Het liefst 2 kacheltjes. Als een kacheltje weigert vangt de tweede het op en voorkomt het het bevriezen van de planten.

Voordat je de planten naar binnen haalt verwijder je alle bladeren en bloemen van de plant en snoeit de plant terug tot in het verhoutte gedeelte. Handig is om de plant meteen in een mooi model te snoeien.

2e methode: Overwinteren in een kasje. De 1e stap is het isoleren van je kas met bubbelfolie of noppenfolie. Dit is plastic met bubbeltjes lucht. Daarnaast heb je altijd één (het liefst 2) kacheltjes nodig om je kas vorstvrij te houden. Je behandelt je planten

hetzelfde als bij de eerste methode: alle bladeren en bloemen verwijderen en terugsnoeien tot in het verhoutte gedeelte.

3e methode: Inkuilen. Dit kan op een aantal manieren, in de volle grond, in een oude vrieskist of in grote (plastic) bakken. Inkuilen in de volle grond wordt nog weinig gedaan. Dat is namelijk vrij bewerkelijk. Handiger is het om een oude vrieskist of plastic bak te gebruiken. De werkwijze is als volgt:

Verwijder de bladeren en bloemen. Snoei de plant terug tot in het verhoutte deel. Schud de wortelkluit uit. Spoel de wortels uit in een emmer met water. Je plant is nu schoon en meteen zijn ook alle insecten weg.

Doe de plant in de lege vrieskist of bak. Als alle planten in de kist of bak zitten bedek je de planten met turfmolm. Sluit daarna de kist/bak.

Zelf bewaarde ik gedurende vele jaren mijn plasticbakken (met fuchsia's) in een geïsoleerd schuurtje zonder verwarming. Altijd probleemloos. Tegenwoordig gebruik ik methode 1 en 4.

Omstreeks half maart kunnen de planten weer opgepot worden. Eventuele witte uitlopers gewoon verwijderen.

4^e methode: In een plastic vuilniszak in de kruipruimte van uw woning.

Sinds enkele jaren bewaar ik een deel van mijn planten (geschoond om in te kuilen, zie methode 3) in een plastic vuilniszak in de kruipruimte van mijn woning. Het grote voordeel daarvan is dat de planten zonder turfmolm in de zak worden gedaan. Je kan ze er in het voorjaar weer heel makkelijk uithalen. De kruipruimte moet echter wel echt droog zijn.

4. Stekken van je fuchsia's

Eigenlijk vind ik het stekken van fuchsia's één van de leukste dingen van onze hobby. Het is toch iedere keer een klein wonder dat een stekje wortels weet te krijgen en dan kan uitgroeien tot een

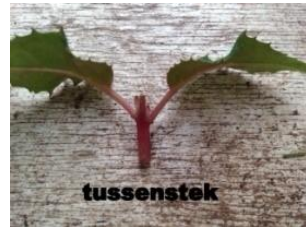

schitterende plant boordevol bloemen. Maar hoe maak en behandel je stekken?

Laten we beginnen bij het begin: wat heb je nodig?

- Schaartje en/of zeer scherp mesje
- Kweekbakje
- Pluggen of stekgrond of oase
- (Methode 1, 2 of 3)
- Eventueel stekpoeder

Je begint met het knippen of snijden van de stek. Zelf knip ik de stekken met een schaartje en snij daarna het steeltje met een zeer scherp mesje op de juiste lengte. Door een zeer scherp mesje (bv Stanley mes) voorkom je dat het steeltje wordt dichtgedrukt.

Er zijn twee soorten stekken, een topstek of een tussenstek. Een topstek heb je nodig als je er een stammetje van wil maken. Bij een tussenstek, daar is de top dus vanaf, heb je meteen twee of drie groeipunten. Dus sneller een wat groter plantje.

Methode 1: Dit is stekken m.b.v. pluggen, zie foto. Dit is samengeperste potgrond, speciaal gemaakt om te stekken. Ik

maak zelf het gaatje voor de stek wat groter waardoor het stekje er makkelijker in past. Deze pluggen zijn in onze winkel te koop. Een ideaal stekmedium en je hebt geen stekpoeder nodig. Leg ze even in wat water zodat de plug zich kan

volzuigen. Plaats vervolgens de plug in de kweekbak, maak het gaatje wat groter en zet de stek erin. De plastic mal die je op de foto in de kweekbak ziet wordt geleverd bij de pluggen en is door mij op maat geknipt. Onder in het kweekbakje ligt een stukje stof dat vocht vasthoudt.

Methode 2: Hierbij gebruik je de stekgrond, een stekpotje, stekpoeder en het kweekbakje.

Steek de stek in het stekpoeder. Tik even tegen de stek om het teveel aan stekpoeder te verwijderen. Vul het potje met stekgrond en steek de stek daarin. Zet de potjes met stek in de kweekbak en geef ze een beetje water.

Methode 3: Bij deze methode gebruik je de oase. Leg de oase in een emmer water zodat het zich kan volzuigen. Snijd daarna de oase in blokjes van circa 1½ tot 2 cm. Leg het blokje oase op een schoteltje of bord en prik er een gaatje in. Daarna kan de stek daarin gezet worden. Zorg dat er altijd wat water op het schoteltje ligt zodat de oase niet uitdroogt. Normaal duurt het enkele weken

tot een maand voordat er worteltjes gevormd zijn. Zorg in die tijd ervoor dat de stekken niet uitdrogen, maar houdt ze vochtig.

Zodra je ziet dat de worteltjes door de plug, het stekpotje of het blokje oase groeien kan je het stekje oppotten in een klein potje.

5. Verpotten, toppen (nijpen), en vormen van je fuchsia's

Verpotten: In hoofdstuk 4 heb ik beschreven hoe stekken gemaakt worden en hoe je deze kunt laten wortelen. Bij voldoende wortels kan de stek in een klein potje worden gezet. Het plantje gaat groeien en krijgt daardoor ook meer wortels. Als de wortels er aan de onderkant uitkomen is het tijd om de plant te verpotten. Je kan dit ook voelen door in de pot te knijpen. Als de kluit heel stevig aanvoelt en je ziet de wortels aan de onderkant er uitkomen dan is het tijd om te verpotten.

Neem niet meteen een heel grote pot maar een pot die enkele centimeters groter is. Doe wat aarde onderin deze pot en zet de plant, nadat je hem uit zijn stekpotje hebt gehaald, in deze pot. Vul de ruimte rondom de potkluit op met nieuwe aarde. Probeer tijdens het overzetten de potkluit zo min mogelijk te beschadigen. De plant kan daardoor gewoon doorgroeien.

Het voordeel van een niet te grote pot is dat de wortelkluit wat vaster wordt en de plant eerder gaat bloeien. Je moet daardoor wel de plant meerdere keren verpotten.

Dit geldt natuurlijk ook voor gekochte planten en stekken. **Tip van Mien:** Verpotten door gebruik te maken van het oude potje als een soort mal is heel handig. Je verpot de fuchsia daardoor veel makkelijker.

Toppen (of nijpen): In hoofdstuk 1 heb ik het al over toppen gehad. Door een plant te toppen kun je de plant vormen en krijgt de plant meer groeipunten waardoor de plant meer bloemen gaat krijgen.

Hoe doe je dat? Voorbeeld: Je hebt een plant gekocht of stek opgekweekt, liefst met enkele zijtakken. Als je naar de plant kijkt

zie je op de zijtakken enkele bladparen. Boven het bovenste bladpaar zie je een steeltje met de aanzet voor een nieuw bladpaar. Dit steeltje knip je af op een paar millimeter boven het bladpaar. Dit doe je met alle zijtakken. Het effect van dit toppen is, dat de plant of stek in de bladoksels, waar je de top hebt

weggeknipt, nieuwe takken gaat maken. Daardoor verdubbelt het aantal takken. Je kun dit ook nog eens herhalen waardoor de plant veel meer takken gaat krijgen en daardoor rijker gaat bloeien.

Resultaat: een mooier gevormde plant met veel meer bloemen.

Wat is er nog meer mogelijk? Door te toppen kun je ook het tijdstip van het begin van de bloei bepalen. Ongeveer zes weken na de laatste keer toppen gaat de plant bloeien. Voor dubbele bloemen duurt het meestal circa acht weken. Hierdoor kun je b.v. zelf regelen dat je planten beginnen met bloeien als je terugkomt van vakantie of als u aan een keuring/ mooiste plantevenement wilt deelnemen.

Vorm snoeien: Het kan heel leuk zijn om fuchsia's in een bepaalde vorm te laten groeien. Er zijn diverse mogelijkheden om fuchsia's te vormen zoals een kroonboom, een cirkel, een zuil of in een leivorm. Het is net wat je leuk vindt. Zelfs een fuchsia als bonsai is mogelijk.

Zelf heb ik van alles wat. Swingtime heb ik als leiplant in piramidevorm. En Whiteknight's Pearl heb ik ooit met een ijzerdraad in een ronde vorm opgekweekt. Daarnaast heb ik enkele planten als bonsai opgekweekt.

Aan mijn kroonbomen ben ik ooit begonnen omdat ik mijn fuchsia's niet alleen op de grond wilde zien en ik geen ruimte had om ze op te hangen. En met een kroonboom kan je de bloemen toch op ooghoogte bewonderen. In een fuchsiaboek las ik dat er in Engeland veel gewerkt wordt met kroonbomen. En wat die Engelsen kunnen, dat kunnen wij toch ook.

6. Het maken van een kroonboom.

Het begint met de keuze van de fuchsia.

Kies voor het maken van een kroonboom het liefst een opgaande fuchsia, dus een struikvormende fuchsia. Deze fuchsia's maken meestal betere stammen dan hangers. Zelf heb o.a. Celia Smedley, Beacon, Beacon Rosa en Henkelly's Consivia gebruikt om een kroonboom van te maken.

Als de plant gekozen is neem je daarvan een topstek.

Neem als het kan een topstek met 3 blaadjes per lid. Je hebt dan

sneller een volle kroon. Als het stekje wortels heeft zet je hem in

een potje. Zelf zet ik er dan meteen een lange prikker bij om aan te

geven dat dit een kroonboom moet worden. Kan ik me niet meer

vergissen. Vervolgens begint het wachten op de groei van de

stek. Als de stek langer wordt zal je de prikker moeten vervangen

door een langere bamboestok en de stek daaraan vastzetten met

bindertjes.

Niet te strak anders beschadig je de stam.

Zijscheuten (z.g. dieven) moet je verwijderen, de bladeren wel laten zitten.

Attentie: Niet de top eruit halen.

Af en toe een grotere pot nemen als de wortels aan de onderkant uit de pot komen. De wortelkluit moet dan stevig aanvoelen. Wel

steeds de plant opbinden als hij langer wordt (dus hoger weer vastzetten met een bindertje). Dit voorkomt dat de nog slappe stengel een knik krijgt of afbreekt.

Belangrijk: hoe hoog wil je je kroonboom maken? Hou er rekening mee dat de pot steeds groter wordt en dat bovenop de stam nog een kroon komt. Bij een stam van 1 meter wordt je kroonboom uiteindelijk 1,80 tot 2 meter hoog.

Want een pot van 50 cm, een stam van 1 meter en een kroon van 50 cm is samen 2 meter.

Ook hebben sommige kroonbomen nog de gewoonte om bij het ouder worden een langere stam te krijgen, de leden van de stam rekken dan nog wat uit.

Dus meestal is een stamhoogte van 80 cm een mooie hoogte. Daarmee maak je een kroonboom waar je geen trap bij nodig hebt om de oude bloemen te verwijderen.

Als de stam hoog genoeg is wacht je even totdat er zijscheuten komen en dan knip je hem op de gewenste hoogte af. Dus bovenaan hou je drie of zes zijscheuten aan om de kroon van te vormen. Met veel toppen krijgt de kroon een mooie vorm. Je zal zien dat het maken van een kroonboom niet moeilijk is. Je moet

alleen wat geduld hebben. Meestal kost het opkweken van de stam een zomerseizoen, dus eigenlijk een jaar. De kroon wordt dan in het tweede fuchsiaseizoen gevormd.

Dat houdt wel in dat je je fuchsia in de winter gewoon door moet laten groeien, al gaat dit nog zo langzaam. Dus de bladeren eraan laten zitten en de fuchsia op een lichte plaats zetten en niet te koud. Dan lukt het vast wel.

7. Bemesten

Zoals je waarschijnlijk wel weet hebben planten voeding nodig om te groeien. Ook de planten op de vensterbank kunnen niet zonder voeding. Van alleen water kunnen ze eigenlijk niet leven. En als ze al in leven blijven, doordat ze uit de lucht en d.m.v. zonlicht de benodigde levensstoffen omzetten, dan zullen ze het met een wekelijkse voedingsgift beslist veel beter doen. Al is het bekend dat juist cactussen e.d. gaan bloeien van armoede. Dat is dan uit overlevingsdrang.

Er zijn heel wat soorten (en merken) plantenvoeding op de markt. Ik beperk me hier tot de meststoffen die wij in ons servicepunt verkopen en hoe ik daar mee werk.

Hoe doe ik het bemesten? Zelf gooi ik in het voorjaar tijdens het verpotten wat koemest onder in de pot of meng het door de potgrond. Dit hangt van de soort pot af.

Bij een pot met waterreservoir gooi ik een handje onder in de pot, bij gewone potten meng ik het door de potgrond. Omdat in onze potgrond voeding zit voor twee tot drie maanden begin ik daarna, dus ongeveer begin juli, met het wekelijks geven van voeding. Dus kunstmest (20 – 20 – 20). De andere soorten (zie onderstaand) geef ik alleen als ik denk dat een plant dat nodig heeft. Voor onze fuchsia's kan ik dus de bij het servicepunt van onze Regio verkrijgbare, in wateroplosbare, mengmest in poedervorm aanbevelen. We hebben de meststoffen in vier soorten en ze zijn genummerd in de volgorde die u ze moet geven. De N.P.K.-aanduiding geeft de samenstelling van de kunstmest aan. Naast deze stoffen bevat de meststof ook nog sporenelementen, zoals

Magnesium, Borium, Mangaan, IJzer, Molybdeen en Zink. Deze worden in zeer geringe hoeveelheden door de plant opgenomen. In het kort nog even uitleg van de belangrijkste bestanddelen in de meststof, ook wel aangeduid met N.P.K. Te weten N = stikstof P = fosfor K = kalium

Als op het bakje staat aangegeven 20 – 20 – 20 dan wordt hiermee bedoeld dat de meststof bestaat uit gelijke delen stikstof, fosfor en kali.

De plant heeft al deze stoffen nodig. Ontbreekt in de grond een bepaalde stof, b.v. stikstof dan werken de andere bestanddelen niet of nauwelijks. Wel is het mogelijk om de verhouding van de stoffen tijdelijk te veranderen om hierdoor de ontwikkeling van de plant te beïnvloeden. Dit komt omdat de verschillende stoffen wel degelijk een andere uitwerking op de planten hebben, namelijk:
STIKSTOF: zorgt voor de groei van de plant. Voor de ontwikkeling van de takken, bladeren en bloemen. Het wordt d.m.v. de haarworteluiteinden uit de grond opgenomen (in nitraat of ammoniakvorm) en vervolgens door de plant omgezet in eiwitten.
FOSFOR: bevordert de haarwortelgroei en de ontwikkeling van knoppen, dus bloemen.

KALI: geeft de plant meer weerstand tegen ziekte en plagen en geeft een betere kleur aan bloemen en planten. Bovendien zorgt kali ervoor dat de plant sneller verhout, dus meer stevigheid krijgt. Uit voorstaande blijkt dat we in de verschillende groeifasen van de fuchsia de groei e.d. kunnen beïnvloeden door gericht meststof van een speciale samenstelling aan de plant toe te dienen. En wel als volgt:

De planten die in het vroege voorjaar uit de winterberging worden gehaald en weer aan de groei gebracht moeten worden, worden doorgaans opgepot in nieuwe potgrond. In onze potgrond zit al voeding voor 2 tot 3 maanden. Toch is het raadzaam om nu direct na het oppotten 1 à 2 maal wat extra fosfor in het gietwater te doen. Vooral planten waarbij ook wortelsnoei heeft plaats gevonden worden hierdoor gestimuleerd om haarwortels te maken.

De samenstelling van de meststof is dan 12–36–12 +2 en wordt gegeven in de verhouding 1 afgestreken theelepeltje (2 à 3

gram) op **3 liter** water. Deze extra fosfor krijgen ze slechts 1 x in de twee weken.

Nadat je hebt geconstateerd dat de plant aan de groei is geraakt, is het raadzaam om een meststof in de verhouding 28–14–14 (dus extra stikstof) te geven. Dit kan ook heel goed in de vorm van bladbemesting. Dit doe je d.m.v. broezen op en onder het blad. Doe dit echter nooit in de volle zon, omdat je dan kans hebt op bladverbranding. Beter is het om het 's-avonds te doen. Door de extra stikstof wordt de plant extra aan de groei gebracht. De meststof wordt gegeven in de verhouding van 1 afgestreken theelepel (bijgeleverd bij de nieuwe voeding) opgelost in 1 liter water. Giet de plant hiermee 1 x per week. Dit hou je zo'n 3 tot 6 weken vol.

Eind mei, begin juni geef je de planten vervolgens nog 2 à 3 weken voeding met de samenstelling 12–36–12 + 2. Deze keer om de knopvorming te bevorderen. Deze keer gebruik je 1 afgestreken theelepel per liter water en ook 1 keer per week.

De rest van het seizoen, zo tot half september, geef je je planten vervolgens voeding in de samenstelling 20 – 20 – 20 + 2. Een neutrale samenstelling dus. Dit dient slechts om de plant te onderhouden. Zelf maak ik vooral van deze samenstelling gebruik. De andere soorten gebruik ik individueel per plant, dus als ik denk dat een plant dat nodig heeft. En dan hoop ik maar dat dat klopt. De meeste planten zullen zeker tot half oktober (een beetje afhankelijk van de temperatuur) buiten blijven staan. Zo'n week of vier voordat de planten naar binnen gaan is het raadzaam om de planten wat extra kali (9–15– 38 + 2 MgO) te geven. De planten worden hierdoor klaargemaakt voor de winter. Ze krijgen wat meer stevigheid en zijn gemakkelijk af te harden voor de winter. **Het voordeel van bemesten is dat je planten mooier en sterker worden en langer bloeien.**

VOLGORDE VAN BEMESTEN

Meststof	Periode	Gebruikshoeveelheid	Frequentie
12 – 36 – 12 + 2 MgO	Eerste 4 weken na het oppotten	2 à 3 gram op 3 liter water	1 x per 14 dgn.
28 – 14 – 14	3 tot 6 weken	2 à 3 gram op 1 liter water	1 x per week
12 – 36 – 12 + 2 MgO	2 tot 3 weken	2 à 3 gram op 1 liter water	1 x per week
20 – 20 – 20 + 2 MgO	Tot half sept	2 à 3 gram op 1 liter water	1 x per week
9 – 15 – 38 + 2 MgO	Tot half okt	2 à 3 gram op 1 liter water	1 x per week

N.B. De afkorting MgO staat voor het sporenelement Magnesium, dit versterkt het bladgroen. In nieuwe potgrond zit voldoende voeding voor 4 – 6 weken. Bemest nooit op droge kluiten. Deze eerst vochtig maken (eventueel met een druppeltje afwasmiddel in het gietwater). Te veel voeding is slechter dan iets minder.

8. Winterharde fuchsia's

Het voordeel van winterharde fuchsia's is dat je er veel minder werk aan hebt, terwijl je toch van fuchsia's kan genieten.

Kortgeleden kwam ik op mijn computer een stuk over winterharde fuchsia's tegen. Wellicht is dit al eens gepubliceerd maar ik denk dat dit stuk voor velen toch nieuw is. Dus bij deze:

Winterharde fuchsia's en tips om ze de winter door te helpen.

Er zijn veel fuchsiasoorten die **Winterhard** genoemd worden omdat uit ervaring gebleken is, dat zij de winter goed doorstaan.

Vaak zijn dit de oudere soorten. Verder zijn er soorten die een aantal jaren op een proefveld gestaan hebben en daar de winters goed hebben doorstaan. Meestal zijn dit de nieuwere soorten. En er zijn de zogenaamde botanische soorten, die dus in het wild gevonden worden, die onder redelijk barre omstandigheden groeien zodat zij van nature winterhard zijn. Een bekende is b.v. *Magellanica Riccartonii*.

Om een winterharde fuchsia echt winterhard te krijgen zul je een aantal punten moeten volgen zoals hieronder beschreven. Één ding is heel belangrijk! Fuchsia's gedijen niet in zware grond zoals kleigrond. Zeker in die grond zijn ze niet winterhard. Dit kun je oplossen door ruim om de te planten fuchsia de grond te vervangen door goed doorlatende grond zoals b.v. tuinaarde. **Tips voor de aanplant van winterharde fuchsia's.**

1. Koop je een winterharde fuchsia, dan moet deze een voldoende groot wortelgestel hebben. Dat vind je alleen bij 2-jarige planten. Plant je een eenjarige plant, dan moet je deze in het najaar uit de grond halen, in een pot met nieuwe aarde zetten en vorstvrij laten overwinteren. Half mei kun je de plant weer buiten planten. Dan pas krijgt de plant voldoende wortels om in de grond te kunnen overwinteren.
2. Zet de plant(en) niet op plaatsen waar aardappelen, aardbeien of dahlia's hebben gestaan. Dan is er de kans dat de planten verloren gaan door de verwelkingsziekte die veroorzaakt wordt door een schimmel in de grond.

3. Winterharde soorten moeten in de volle zon worden aangeplant. Dit om uit te kunnen lopen vanuit de slapende knoppen in het wortelgestel. De planten hebben dan veel warmte nodig op de voet omdat het anders kleine planten blijven die laat bloeien.
4. Plant de plant dieper dan gebruikelijk. De wortelhals moet ongeveer 10 cm onder het grondoppervlak liggen. Het kuiltje vul je niet op. Dit stuift vanzelf dicht. Na het planten ruim water geven omdat de wortels bij de aanplant meestal droog zijn. Zie bijgaande schets.
5. Winterharde fuchsia's moet u niet toppen. Niet winterharde fuchsia's moeten getopt worden om een mooie kroon en vorm te krijgen. Na enkele jaren kunnen winterharde fuchsia's met meer dan 100 takken uit de grond komen. Iedere tak heeft zijn eigen transportweg van voedsel, waardoor ze rijker bloeien.

Ondanks het later uitlopen vanuit het wortelgestel bloeit een winterharde fuchsia vaak eerder dan de normale soorten.

6. Winterharde fuchsia's moet je niet te sterk bemesten. In het voorjaar een handje kunstmest (bijv. 20-20-20) erbij strooien is voldoende en bevordert het uitlopen vanuit het wortelgestel. Te veel mest geeft een groter bladerpakket en weinig bloei.
7. In het begin van het seizoen niet te vaak water geven. De wortels moeten namelijk zelf het water dieper in de grond opzoeken. In een hete periode is het beter één keer in de twee weken alles goed nat te maken. In een warme periode blijft de bloei wel achter. Je kunt licht onder de plant broezen. Dit bevordert de bloei en gaat tevens een aantasting van spint tegen.
8. Bij het klaar maken voor de winter de takken niet terugsnoeien. Licht terugsnoeien en dunne takjes wegsnoeien kan wel. Voor de zekerheid kun je onder de plant ter bescherming van de wortels bij vorst een laag turfmolm of blad aanbrengen. Na de winter, ongeveer half maart kun je de bevroren takken afknippen. Als je dan de turfmolm of het blad voorzichtig weghaalt, zie je de groene punten van de eerste uitlopers al.

Wil je het eens proberen met winterharde fuchsia's? Hou het dan om te beginnen simpel. Bij de tuincentra - onder andere Kwekerij Sap in Heemskerk – vind je ze in de zomer meestal in speciale bakken waarop aangegeven staat “winterhard”. Dit zijn soorten die het predicaat winterhard ruimschoots verdienen. Maar let op, ook deze planten zul je in een pot de winter door moeten helpen. Een heel bekende is, zoals in de tuincentra meestal staat aangegeven, Ricartonii. Dit kan een flinke hoog opgroeiende struik worden die rijk bloeit met mooie rood/blauwe bloemen. En verder Tom Thumb en Lady Thumb. Beide zijn klein blijvende struikjes.

Hieronder een lijst van beproefde winterharde soorten. Deze kun je zelf halen of kun je bestellen bij fuchsia-kwekerijen. Vaak kan een fuchsialiefhebber u wel aan enkele soorten helpen. Denk ook eens aan onze stekkenmarkt, daar zijn ook altijd een aantal winterharde soorten verkrijgbaar.

Laagblijvend (tot 50 cm): Alice Hoffmann, Aloys Hetterscheid, Avalanche, Blue Gown, Charming, Cloverdale Pearl, Corallina(variegata), Display, Drame, Eva Boerg, Gray Lady, Happy, Heron, Howlett's Hardy, Isis, Lady Thumb, Lena, Margaret Roe, Papoose, Phenomenal, Pres L.Boullemier, Prince of Orange, Rufus, Schneewitchen, Sharpitor, Snowcap, Susan Travis, Son of Thumb, Tausendschön, Tennessee Waltz, Tom Thumb, Tom West, F. Procumbens.

Middelhoog (50-100cm): Abbè Farges, Achievement, Andromeda, Annabel, Army Nurse, Beacon, Beacon Rosa, Bernisser Hardy, Blue Bush, Brutus, Chillerton Beauty, Conspicua, Constance, Dollarprinzessin, Flocon de Neige, Foolke, F. magellanica Arauco, F. regia sp. Regia, Garden News, Genii, Golondrina, Janna Roodenhof, Kerry Ann, Komeet, Lidie Bartelink, Madame Cornelissen, Margery Blake, Mephisto, Mercurius, Mrs WP Wood, Mrs.Popple, Phyllis, Prosperity, Rasputin, Royal Purple, Rose of Castille Improved, Saturnus, Sealand Prince, Vielliebchen, White Pixie.

Hoog (meer dan 1 m.): Dunrobin Bedder, Empress of Prussia, Flash, Glow, Hawkshead, Lady Boothby, Whiteknight's Pearl, Whiteknight's Blush, Whiteknight's Amethyst en vele magellanica's zoals : *F.magellanica alba*, *F.magellanica 'gracilis'*, *F.magellanica 'Tricolor'*, *F.magellanica 'Riccantonii'*.

Belangrijk voor de keuze die gemaakt wordt is ook de groeiwijze. Sommige cultivars groeien breed uit, zoals Bernisser Hardy, anderen meer rechtop.

Let op: winterharde fuchsia's zijn ook in kuipen, potten of bakken die buiten blijven staan niet winterhard omdat de vorst rechtstreeks bij de wortels kan komen.

9. Potgrond

In de voorgaande delen heb ik het voornamelijk gehad over het behandelen en vormen van onze planten. In dit hoofdstuk wil ik het hebben over **potgrond**. Want een goede potgrond is heel belangrijk om mooie en gezonde planten te krijgen. Fuchsia's houden van heel veel water, maar niet van natte voeten. Dat houdt in dat de potgrond goed waterdoorlatend moet zijn en toch voldoende water vasthoudt. Het spreekt voor zich dat de pot waar de plant in staat voldoende gaten moet hebben om het teveel aan water kwijt te kunnen.

Als vereniging kopen wij al jaren gezamenlijk potgrond in. Deze potgrond is door ervaring in de loop der jaren nogal gewijzigd. De huidige potgrond werkt erg prettig en heeft de volgende samenstelling:

40% Baltisch veen, 30% Baltisch zoden, 10% Kokos en 20% Baltisch tuinturf. Ook wordt er wat klei toegevoegd (houdt water vast) en verschillende voedingsstoffen. De voedingsstoffen zijn startmix 15-10-20, multicote 6 maanden 14-8-20 en Vivifos (voor sterkere wortels). Daarnaast wordt er Bio1020 toegevoegd. Bio1020 is een schimmel die de maden van taxuskevers doodt.

Mijn planten doen het heel goed op deze potgrond. Ook zie ik het aantal taxuskevers en maden de laatste jaren sterk verminderen. Het afgelopen seizoen (2020) heb ik slechts enkele kevers gevangen.

Dus je begrijpt het al, ik gebruik potgrond van de vereniging voor mijn planten. Doe je dat niet let er dan op dat je goede potgrond koopt die goed water door laat en toch voldoende water vasthoudt.

Ik wens alle lezers heel veel plezier van de planten. Ik hoop dat ik daar, door "Succes met mijn fuchsia's", aan heb kunnen bijdragen.

Bijlage: Jaaroverzicht

Maand	Activiteit
Januari	<ul style="list-style-type: none"> • Kijk wekelijks even naar je fuchsia's die in de schuur, op zolder of in uw kas overwinteren. Te droog? Dan een beetje water geven.
Februari	<ul style="list-style-type: none"> • Wekelijks even controleren of uw fuchsia's niet verdrogen. • Lopen er al verschillende fuchsia's uit? Dan kun je, als je wilt, beginnen met stekken.
Maart	<ul style="list-style-type: none"> • Van half maart tot half april geef je de fuchsia's nieuwe potgrond. • Als er een plek is om ze vorstvrij te bewaren dan kunnen de ingekuilde fuchsia's in deze maand opgepot worden. Anders nog even wachten. • Dit is een goede tijd om stekken te maken.
April	<ul style="list-style-type: none"> • Als het nog niet gedaan is, de ingekuilde fuchsia's oppotten. • Het verpotten was nog niet klaar, dus de laatste fuchsia's krijgen nieuwe potgrond. • Nog steeds een goede maand om stekken maken. • Hebben de stekjes wortels? Dan worden ze in een potje met potgrond gezet. • Fuchsia's die te veel uitlopen terugsnoeien. • De planten die rustiger uitlopen kunnen getopt worden. • Lees hoofdstuk 7 over het bemesten nog eens door.
Mei	<ul style="list-style-type: none"> • Naar de stekkenmarkt om wat nieuwe soorten te kopen. • Begin van de maand de laatste stekken maken. Daarna niet meer. • Voordat de planten naar buiten gaan deze terugsnoeien om stuk waaien te voorkomen. Blad en takken zijn vrij zacht omdat ze binnen zijn gegroeid. • De fuchsia's kunnen nu naar buiten. Het liefst op een bewolkte dag of zet ze in de schaduw. Kijk wel even naar de weersverwachting, als er vorst wordt

	<p>verwacht houdt ze dan nog even binnen tot half mei. Dus tot na ijsheiligen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uiteraard dagelijks water geven. Als het heet wordt zelfs 2 keer per dag. • Denk aan toppen, dan krijg je mooi gevormde en goed bloeiende planten. • Hebben de stekjes wortels? Dan worden ze in een potje met potgrond gezet. • Stekken waarbij aan de onderkant de wortels verschijnen zijn toe aan een grotere pot. Dus verpotten in een pot die enkele centimeters groter is.
Juni	<ul style="list-style-type: none"> • Niet meer toppen. Alleen de stekken kunnen nog getopt worden tot u de stek groot genoeg vindt. Meestal is 2 keer toppen voldoende. • Na het toppen gaan de planten na 4 tot 6 weken bloeien. Meestal is dat eind juni. • Vanaf het einde van deze maand wekelijks voeding (kunstmest 20-20-20) geven.
Juli	<ul style="list-style-type: none"> • Oude bloemen met de zaadbol verwijderen, dan bloeit de plant beter door.
Augustus	<ul style="list-style-type: none"> • Regelmatig oude bloemen verwijderen, ook de zaadbol. • Is er een plant uitgebloeid of liever even eerder als hij geen knoppen meer maakt? Tijd om voeding te geven voor een 2^e bloei. Zie hoofdstuk 2. • Verwijder dode bladeren en bloemen van de potgrond.
September	<ul style="list-style-type: none"> • Regelmatig oude bloemen en zaadbollen verwijderen. Ook geel blad. • Vanaf half september voeding om af te harden geven. Zie hoofdstuk 7.
Oktober	<ul style="list-style-type: none"> • Vanaf half oktober het weerbericht in de gaten houden. Als er vorst wordt verwacht ga de planten binnen halen om te overwinteren, zie hoofdstuk 3.

- Met de huidige zachte winters wordt dat soms wel eind november.

November	<ul style="list-style-type: none"> • De planten zijn ingekuuld of staan geschoond en gesnoeid binnen. Winterrust. • Kijk wekelijks naar de fuchsia's die in de schuur, op zolder of in uw kas overwinteren. Te droog? Dan een beetje water geven. • Is de kas of schuur niet vorstvrij? Zet er een kacheltje in, het liefst 2. Stel het tweede kacheltje op een iets lagere temperatuur in. Doet het eerste kacheltje het niet dan zorgt het 2^e kacheltje ervoor dat je planten niet bevriezen.
December	<ul style="list-style-type: none"> • Kijk wekelijks even naar de fuchsia's die in de schuur, op zolder of in uw kas overwinteren. Te droog? Dan een beetje water geven. • Potgrond bestellen.

